

VPRAŠALI STE

TRANSFER -JA ALI -A?

K razmišljanju o tem problemu me je privedla različna sklanjatev tega samostalnika v dveh knjigah. V učbeniku Psihologija za tretji razred gimnazije, 1966 (dr. M. Zvonarevič, prevod P. W.) beremo *transferja* (npr. na str. 58). Poglavje iz psihologije (1965, 131 ss., Vid Pečjak) pa uporablja *transfera*.

SP 1962, 901 ima *transferja*, enako Verbinc, Slovar tujk 1968, 723, vendar nikjer ni označena raba te besede tudi v psihologiji. — O podaljšavi besed z -j- pravi Toporišič (Slovenski knjižni jezik 1, 170): »Od besed, ki se jim osnova v ed. im. končuje na -r-, poznajo podaljšavo z -j-:

a) vse večzložne osnove; izjema so ničte izpeljanke iz glagolov (tip *izvir* — *izvira*), besede z neobstojnim samoglasnikom v osnovi (*veter* — *vetra*) in redke posamezne besede kot *šotor*, *lovor*, *sever*... ter še nekaj tujk in tujih lastnih imen: *empir*, *satir*, *velar*... *Tatar*, *Madžar*...

Zanimivi so primeri, ko sta mogoči podaljšana in nepodaljšana osnova; take besede so: *eksterier*, *Kvarner*, *resor*, *semafor*...

Ali je torej besedo *transfer* mogoče uvrstiti v zadnjo skupino »zanimivih primerov« ali pa je raba oblike brez -j- sploh napačna?

Kaj pa naglas? SP ima *transfêr*, vendar je pogosto v rabi tudi *trânsfer*. Na naglas *transfêr* vpliva seveda latinski infinitiv glagola *transferre*, iz katerega je tujka nastala, na *trânsfer* (ki ga SP nima) pa 1. os. sg. ind. prez. *trânsfero*. — Ali je tak naglas dovoljen?

Breda Möschl
Medicinska srednja šola Maribor

O TRANSFERJU OZ. TRANSFERU

Odgovor na vprašanje, ali je prav *transferja* ali *transfera*, ni čisto preprost. Verbinc ima obliko *transferja* pač po SP 1962, ta pa se je odločil za tip -r- rja verjetno na podlagi zunanje podobe te besede z besedami kot *montêr*, tj. na podlagi dejstva, da se končuje na -er. Verjetno je bila za odločitev v tip -r- rja odločilna tudi neenozložnost besede (staro pravilo je namreč bilo, da se enozložne osnove — razen izjemoma — ne podaljšujejo z -j- (prim. Levec¹ in Jakopin²), pri večzložnih pa tako podaljševanje ni nič posebnega. V slovenskem knjižnem jeziku 1 sem v zvezi s tem opozoril, kot pravilno navajate, na dejstvo, da se z -j- ne podaljšujejo tiste besede na -r, ki so napravljene iz glagola tako, da se — preprosto povedano — izpusti vse, kar je za glagolskim korenem: *odgovoriti* > *odgovor*, *umoriti* > *umor* ipd. Pri besedi *transfer* se nekako še čuti, da je izpeljana iz glagola *transferirati* (= *prenesti*). Če glagolu *transferirati* odvržete vse, kar sledi korenju, dobite samostalnik *transfer*, kakor iz *prenesti* dobite *prenos*. Ker je torej *transfer* izpeljanka iz glagola, se roditeljnik res lahko glasi *transfera*, tj. tako, kot piše Pečjak.

Vse se torej zdi, da ima Pečjak bolj prav kot SP 1962. Če se bo v bodoče pravopis bolj ravnal po jezikoslovnih načelih kot po občutku sestavljalcev ali po opotekavi praksi, ki nas včasih sili k škodljivi kompromisnosti, bo verjetno tudi sam dal prednost vzorcju -r- ra v vseh takih primerih. Kolikor pa bi se iz naše zavesti izgubila zveza med *transferirati* in *transfer*, bi seveda lahko pisali tudi -r- rja. Tako se je zgodilo besedama *sever* in *požar* (v pomenu nebesna stran in ogenj), brž ko sta postali lastno ime (prim. *Sever -rja*, *Požar -rja*). Prav pri izpeljankah iz glagola *ferre* se je to zgodilo besedi *Lucifer*, ker njegov pomen ni več, 'nosilec ognja' temveč kar 'hudič'. Nima pa smisla umetno ohranjati tip -r- r pri tujih izrazih, kot so *eksterijer -rja* in *Shakespeare -rja*, saj govorimo tudi *Schiller -rja*.

Kar se tiče naglasa pa ima SP 1962 prav. Naglas *trânsfer* je precej pod vplivom srbohrvaščine. Priporočam *transfêr*, namesto tega pa je bolje rabiti kar *prenos*.

¹ SP 1899, str. 170, § 166—167.
² JiS 1963—1964, str. 53—57.

J. Toporišič
Filozofska fakulteta Ljubljana

PROSIMO CENJENE NAROČNIKE, DA PORAVNAJO
LANSKO IN LETOŠNJO NAROČNINO!